

El Fòrum de la Nova Ruralitat, a través de les autoritats locals que han assistit a les IV Jornades d’Afirmació de la Nova Ruralitat proposen a regidors i regidores dels territoris rurals l’aprovació en Ple de la següent

MOCIÓ SOBRE LA POLÍTICA DE FOMENT DEL DESENVOLUPAMENT LOCAL, LA GARANTIA DE SERVEIS PÚBLICS I CONTRA EL DESPOBLAMENT

Sr./Sra. , Alcalde/ssa o portaveu del Grup Municipal en l’Ajuntament/Mancomunitat/Diputació de en el seu nom i representació, mitjançant el present escrit, i fent ús de les atribucions que li confereix la Llei 7/1985, de 2 d’abril, Reguladora de les Bases del Règim Local i el Reial Decret 2568/1986, de 28 de novembre, pel qual s’aprova el Reglament d’Organització, Funcionament i Règim Jurídic de les Entitats Locals, eleva al Ple de la Corporació per al seu debat la MOCIÓ següent:

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

1. El Despoblament Rural en la segona dècada del Segle XXI

En tant que problema social que condiona i amenaça el futur de les comarques rurals del País Valencià en l'actualitat (principis de 2020), l'indicador principal d'allò que anomenem despoblament és l'actual èxode juvenil. Molts pobles que ja vam patir l'èxode rural durant els anys 60 i 70 del segle passat, són abandonats en l'actualitat per la seua gent jove i, sovint, qualificada.

2. El Despoblament és reversible

Un diagnòstic lliure de prejudicis sobre les causes principals d'aquest èxode juvenil indica que es tracta d'un fenomen social determinat per la gestió que es fa del territori i, per tant, com a fenomen social (no natural) és reversible. La condició bàsica perquè es puga revertir el despoblament és canviar la manera de governar i gestionar el territori valencià.

3. Causes del despoblament

3.1.- Continua fent-se un mal govern del territori que provoca desigualtats territorials de forma sistemàtica i permanent, dificultant o impossibilitant així la viabilitat professional i vital de la joventut en els espais rurals, especialment de la joventut més qualificada i instruïda.

3.2. En l'actualitat es continua privant de drets bàsics de ciutadania les persones que viuen en els territoris rurals. Sense aquests drets bàsics els i les

joves se n'han d'anar. La joventut valenciana ha de poder escollir realitzar la seua vida en un medi urbà o en un rural i, molt especialment, les persones joves formades i qualificades.

3.3. Persisteixen normatives i lleis que ignoren les circumstàncies pròpies, específiques dels municipis menuts i dels territoris amb baixa densitat demogràfica.

3.4. El govern del territori no ha deixat de prioritzar el criteri de concentració demogràfica sobre el criteri d'equilibri territorial, el qual, generalment, ni tan sols es té en compte. La ubicació i la distribució territorialment desigual de les infraestructures, de les dotacions i dels serveis públics, ha estat la causa principal que l'activitat econòmica i que les densitats demogràfiques es despleguen espacialment d'una manera tan desequilibrada.

3.5. Es practica una forma de gestionar el territori que transmet socialment com a naturals (inherents a la ruralitat) unes desigualtats territorials creades socialment i històrica. La ruralitat real i la imatge social i política dominant de la ruralitat no són coincidents. La imatge s'ha quedat aturada en un temps passat, mentre les ruralitats reals han continuat avançant.

Amb el fi de continuar aquest procés de reversió, presentem per a la seua aprovació la següent proposta d'**ACORD**:

PRIMER: Encarar el despoblament és fer que les/els joves puguem triar quedar-se als pobles, tornar, vindre, incorporar-se... Que es puga triar realment viure als pobles o a la ciutat. El problema, per tant, és de drets bàsics i serveis públics equitatius.

SEGON: Traslladar al Govern Central, al de la Generalitat Valenciana i al de les Diputacions la necessitat urgent que es deixen d'aplicar polítiques de despoblament. En primer lloc, és imprescindible que aquestes assumeixen públicament la responsabilitat que els pertoca en produir el despoblament. Cal que entenguen quines són les polítiques i les formes de gestionar el territori que contribueixen activament al despoblament i es posen en disposició de canviar aquesta forma de governar.

TERCER: La pluja fina d'informacions confuses sobre el despoblament ha contribuït notablement al desànim i a la sensació d'irreversibilitat del despoblament entre molts sectors de la població. El territori continua sent governat d'una manera tan desigual, que a hores d'ara els projectes exitosos al rural només poden constituir excepcions. I cal ser-ne conscients d'aquest fet.

QUART: Allò que s'ha dit anteriorment es concreta en un conjunt de propostes d'acció:

A. Pla d'urgència.

Val a dir que els programes que componen aquest pla d'urgència, atès que afecten drets bàsics de ciutadania de les poblacions, haurien d'estar implementats en un termini màxim d'un any. Fa molts anys que l'Administració està negant aquests drets de ciutadania i per tant, no hi ha cap argument que pugue justificar la seua demora. El seu impacte és transversal al conjunt de la població rural.

- a. Programa de transport públic eficient a demanda a qualsevol hora i amb tarifa plana de baix cost. També anomenat taxi-bus rural les 24 hores. Amb una central de comandes comarcal o zonal i un nombre de vehicles suficient, ajustat a les necessitats

de cada zona. De manera semblant a com fa anys que s'aplica a Castella i Lleó, Navarra, ... i també en molts altres indrets d'Europa.

- b. Programa de telecomunicacions ràpides i efectives garantides a qualsevol municipi de la ruralitat. No cal dir com és de bàsic i imprescindible aquest dret tant per la qualitat de vida com pel desenvolupament de qualsevol activitat econòmica.
- c. Programa de serveis bancaris bàsics garantits en la totalitat dels municipis rurals. Si més no de caixers automàtics i potser una atenció personalitzada de periodicitat freqüent. No sols per possibilitar el dinamisme econòmic i empresarial, sinó també per donar un servei adient a la població major.
- d. Programa d'assignació de marca territorial a les borses de treball (segell territorial). La creació de borses de treball territorialitzades, indicades només per a persones que vulguin treballar als pobles, és un dels canvis més urgents i amb major capacitat de generació d'ocupació i d'habitants residents. Aquesta mesura és clau per a la consolidació i cohesió de grups professionals, especialment en l'àmbit de l'educació i de la sanitat públiques.
- e. Programa de dotació d'habitatge als pobles que possibiliti la continuïtat i la inserció de joves (parelles, grups, individus,..). En molts pobles rurals, la manca d'habitatge disponible, digna i assequible, representa un dels entrebancs més importants a la continuïtat dels joves. Dificulta l'emancipació familiar, la constitució de nous grups familiars i la incorporació de nous habitants.
- f. Programa per al canvi radical en la manera de tractar comunicativament la ruralitat. Com dèiem, una imatge

desfasada i obsoleta dels pobles, construïda sobre una suposada immobilitat rural i que destaca mediàticament les arestes més negatives i desmoralitzadores, pesa en l'actualitat com una llosa sobre les expectatives de vida en la ruralitat. Una ampla difusió mediàtica de que va a canviar la forma de gestionar el territori (començant pel seu anunci) i de l'aprovació i posada en marxa dels programes abans esmentats, ja suposaria un important impuls en la confiança de la joventut i per tant, en la superació del despoblament.

B. Pla normatiu: Un país, dos marcs legislatius diferenciats.

Amb molt rares excepcions, tots els municipis que formen part de les zones LEADER o PRODER poden formar part del mapa oficial del despoblament juvenil valencià. Cal legislar de manera diferenciada per a les zones urbanes i per a la zona inclosa en aquest mapa. Cadascun dels dos territoris desiguals valencians.

Conscients de l'existència de dos territoris amb característiques socials, demogràfiques i econòmiques tan desiguals, si es vol avançar realment en l'equiparació en drets d'aquestes poblacions, cal fer-ho de forma diferenciada i específica:

- a. Cal elaborar normativa específica per a les zones amb baixa densitat demogràfica.
- b. Cal fer un esforç sistemàtic d'adaptació de la normativa existent a les especificitats del medi rural.
- c. Quan es promulguen normatives i regulacions, quan s'elaboren polítiques, quan es projecten inversions en dotacions,

infraestructures i serveis, si no es té com a referència un marc territorial concret, el marc territorial que està operant per defecte són les ciutats i les zones amb una densitat demogràfica mitjana-alta. Caldrà que les institucions, cada vegada que es redacte una normativa, n'elaboren una de nova referenciada a les zones de baixa densitat demogràfica.

C. Fase 3 de la reversió:

- a. Polítiques de reversió territorialitzades (rellançament). Infraestructures, dotacions, serveis públics, programes culturals, benestar social ...
- b. Polítiques multisectorials de compensació de les desigualtats socials creades. Fins a aconseguir l'equiparació en drets bàsics de les poblacions dels territoris menystinguts durant les darreres dècades.

CINQUÈ: Com a representants municipals hem constatat la tendència de concedir ajudes econòmiques a les entitats locals com a política principal de lluita contra la despoblació. Si bé qualsevol aportació a les minses arques municipals sempre és benvinguda, considerem que mesures d'aquesta mena incideixen en la idea de la responsabilitat local del problema de la despoblació. D'acord amb el nostre esquema argumental, per molts diners que s'invertixquen als ajuntaments, mai seran suficients per compensar la falta de serveis que les institucions supramunicipals tenen la obligació de prestar, també, als i a les nostres veïnes. Passa alguna cosa pareguda amb l'anunci de polítiques fiscals generalitzades per als habitants de la ruralitat. Sense renegar de cap ajuda, entenem que la nostra demanda no és pagar menys tributs, sinó rebre els mateixos serveis que la resta de la població.